

GRADITI MIR PRIHVAĆANJEM DARA PLODNOSTI I DARA ŽIVOTA

Dan života 2023. godine obilježavamo približavajući se tužnoj godišnjici početka rata u Ukrajini koji je već odnio mnoge živote. Zgroženi ratnim zbivanjima usmjeravamo svoje molitve za mir i mirotvorna nastojanja, no jednako tako svjesni smo da je to tek jedan u nizu ratova koji su se tijekom ljudske povijesti događali i događaju se diljem svijeta. S pravom se pitamo hoće li ratovi ikada prestati? Može li ih itko zaustaviti i donijeti nam konačni mir? Neki se možda pitaju i zašto Bog ništa ne čini, zašto sve to dopušta?

No umjesto da prigovaramo Bogu ili da optužujemo političke i društvene vođe i moćnike, valja nam se preispitati nije li rat samo eskalacija napetosti i sukoba koje i sami stvaramo među sobom, prema svojim neistomišljenicima, pa i prema prijateljima, čak i unutar obitelji kada dođe do neslaganja. Jesmo li, kao pojedinci i kao društvo, odgovorili na Kristov poziv da budemo mirotvorci u našem svakodnevnom životu počevši od odnosa sa svojim najbližima? Dopuštamo li mu da u naša srca unese mir, onaj mir kakav nam ni jedan čovjek ne može dati?

Mirotvorstvo – ljubav za svakoga čovjeka

A kako bismo postali i bili istinski mirotvorci moramo naučiti ljubiti svakoga čovjeka, jer svaki je stvoren na Božju sliku i priliku. Svaki u sebi nosi čežnju i nadu konačnog ispunjenja u Božjoj ljubavi. Svaki je život jednako vrijedan, jer je stvoren za vječnost. Čovjek tu čežnju i nadu nosi u svome srcu i onda kada je nije svjestan. Ona se očituje u njegovim očima, ogledalima duše, i onda kada se ne možemo u njih zagledati, kada je još u majčinoj utrobi, kada su suzne zbog patnje, bolesti i nemoći ili kada se u njima gasi plamen života. Kad bismo pozornije gledali u oči svojih bližnjih uvidjeli bismo da su poput nas ljubljena djeca nebeskoga Oca te da žude ljubiti i biti ljubljeni.

Nažalost, zbog ljudske grešne naravi često u svome bližnjemu ne vidimo brata i sestru, već protivnika nedostojnog naše ljubavi. Još je gore ako ga lišavamo ljudskosti uzimajući si za pravo raditi s njim što nam se prohtije. Zaboravljamo da je život vrjedniji od svih naših neslaganja, objektivnih prepreka i teškoća. Zaboravljamo ljubiti. Propuštamo cijeniti i prihvaćati dar života svakog ljudskog bića od začeca sve do prirodne smrti, ne samo kao naravno, nego i vrhunaravno dobro.

Brak i obitelj – izvor života i škola ljubavi i mira

Nerijetko bježimo od toga da naši brakovi i obitelji budu izvori života u kojima se dijeli ljubav i poučava kultura mira i nenasilja. A upravo su obitelji prve škole ljubavi i mira, napose kada su čvrsto sazdate na zajedništvu muža i žene u sakramentalnom braku. To je mjesto nastanka novoga života, mjesto gdje ljudska ljubav dobiva božansku dimenziju i postaje živa slika ljubavi između Oca, Sina i Duha Svetoga.

Osim dara života, plodnost muškarca i žene također je veliki Božji dar ljudima. To je dar koji izaziva strahopoštovanje i poziva na odgovornost, jer stvaranje novoga života, rađanje djece, nije tek puka reprodukcija, nego prokreacija, odnosno sudjelovanje u Božjem planu stvaranja. Stoga je sjedinjenje muža i žene, ne samo biološki, nego i duhovni čin. Baš zato što je tako dragocjen, dar plodnosti treba čuvati brinući se za svoje zdravlje i ne narušavajući ga.

Uz dar plodnosti muškarcima i ženama dana je i sposobnost prepoznavanja znakova plodnosti kao i sposobnost razlučivanja s ciljem zajedničkog odlučivanja o rađanju djece. I jedni i drugi pozvani su te sposobnosti uvažavati, poštovati i razvijati. Dok se dar razlučivanja razvija kroz razgovor, promišljanje i molitvu, prepoznavanje znakova plodnosti treba naučiti po mogućnosti i prije stupanja u brak.

To se postiže uz pomoć suvremenih i znanstveno utemeljenih metoda prepoznavanja znakova plodnosti poznatih i kao metode prirodnog planiranja obitelji. Osim što su dokazano pouzdane za planiranje začeca, te metode pomažu supruzima potpuno živjeti bračnu ljubav u svagdašnjici razvijajući međusobnu komunikaciju, poštovanje i povjerenje te utvrđujući vjernost. Jednako tako, osposobljuju ih za osluškivanje, ne samo svoga tijela, nego i Božjeg poziva na prokreaciju olakšavajući im da na njega velikodušno odgovore. Poznavanje vlastite plodnosti podiže svijest o vrijednosti dara plodnosti i oslobađa bračni život napetosti i potrebe za kompromisnim rješenjima kada je u pitanju planiranje obitelji i zdravlje.

Novi naraštaji mirotvoraca

Uzajamno razumijevanje supružnika, a što podrazumijeva i razumijevanje plodnosti, važan je preduvjet da brak bude prožet mirom. Još davne 1934. godine na to je ukazao dr. Kyusako Ogino, jedan od prvih stručnjaka u prirodnom planiranju obitelji, rekavši: „Baš kao što se mir među dvama narodima održava dobrim međusobnim razumijevanjem, gotovo da i ne treba isticati kako mir među supruzima nastaje iz dubokog uzajamnog razumijevanja.“

Živjeti u braku i obitelji u kojem je plodnost prihvaćena kao dar omogućuje da se i svaki ljudski život doživljava kao veliki dar koji zaslužuje biti prihvaćen i ljubljen. Djeca odgajana u takvim obiteljima uče se komunikaciji i kulturi dijaloga, empatiji, međusobnom prihvaćanju, uvažavanju različitosti i dostojanstva svakoga čovjeka. Sve su to preduvjeti nenasilja i mira kojemu težimo, a čiji korijeni sežu u razdoblje prije rođenja. Upravo je tu poveznicu istaknula i sveta Majka Tereza iz Kolkate 1979. godine prilikom dodjele Nobelove nagrade za mir koju je primila „u ime svih onih koji se osjećaju nepoželjnima, nevoljenima, nezbrinutima, u ime onih koji su isključeni iz našega društva“. Tada je svoj govor zaključila pozivom na molitvu „Bože daj nam snage da zaštitimo nerođeno dijete. Jer dijete je najveći Božji dar jednoj obitelji, narodu i svijetu.“

Prigodom ovogodišnjeg Dana života pridružimo se i mi toj njezinoj molitvi u nastojanju da se u obiteljima u Hrvatskoj i diljem svijeta sve više uvažavaju i prihvaćaju dar plodnosti i dar života kako bi se u njima odgajali novi naraštaji mirotvoraca koji će šireći ljubav, vjeru i nadu postupno suzbijati oholost, požudu, mržnju, ratove i druga zla našega vremena. Odgovorit ćemo tako i na poziv pape Franje koji nam poručuje: „Bog je mir. Zamolimo ga da nam pomogne da budemo mirotvorci svaki dan, u svom životu, u obiteljima, u gradovima, državama i cijelom svijetu“.

U Zagrebu 24. siječnja 2023. na spomendan sv. Franje Saleškog „velikog čitača znakova vremena“ i „čovjeka dijaloga“,

nadbiskup Mate Uzinić
predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj